

„Românul își iubește pământul unde s-a născut, ca un rai, din care tiraniile cele mai crude nu sunt în stare a-l goni.”

- Vasile Alecsandri

NATIUNEA

continuitate pentru neam și țară

Serie Nouă
Anul IX
Numărul 498

13 - 19 ianuarie 2021

Informație, opinie și atitudine publicistică

Academia ca for al demnității; prin Limbă și Litere, nu doar prin titulatură...

Cezar Adonis
Mihalache

La ei, denumirea instituției se scrie cu litere mici... Poate și ca semn al modestiei față de misiunea pe care o are aceasta: apărarea limbii și literaturii... Pentru că instituțiile, oricât de academice ar fi în titulaturile lor, și indiferent de denumirile stufoase (nu

nivelul pozițiilor oficiale, imediate, dar și din perspectiva redactării cugetate, „la rece”, a unor analize tocmai despre momentul unui „acum” devenit „atunci”, nu prin trecerea zilelor, ci prin diluarea prezenței, singura rămasă pe soclul prestației într-o autosuficiență devenită eșafod.

Și nu e de mirare că academia noastră nu a prezentat nici până acum un

stufoasă și spilcuită pe reverul prezenței doar cu numele. Iar forul uruguayan, în care doar rostul îi este scris cu literă mare, ca respect și recunoaștere pentru șansa de a se afla în slujba unei misiuni, nu s-a ferit nici să dea un comunicat oficial, nici să ironizeze capetele „mari” care trag „la indigo” felurite acuze cu presupuse discriminări la adresa negrilor, subliniind



neapărat complexe, dar cert intenționat complicate), nu trebuie să ajungă în acel punct în care să se considere egale Panteonului pe care trebuie să-l protejeze.

La noi însă, numele instituției se scrie cu litere mari... Pentru că ne lipsește autoevaluarea în raport cu Panteonul, existând chiar tendința identificării, ca importanță, cu acesta. Noi ne scriem titulaturile cu litere mari, apăstate, îngroșate prin logouri, dar rostul rămâne mic. Nu timid în fața dimensiunii de apărat, nu modest prin grafia posibilității de a redacta pagini de protejare a unor valori similare ca structuri, ca filon, ca fundații, ci din aceeași veșnică genă a lipsei de asumare. Pentru că, în „radiografia” momentului, a prezentului și a participanților la acesta, nu indiferența pare a dicta rosturile așteptate pentru un anumit rost și rol, ci lipsa curajului... Indiferent de dimensiunea tot mai ridicolă a faptelor ce ne sunt reproșate, dar care ne mărunțesc într-un liliputanism non-valoric câtă vreme rămânem prizonieri propriilor lașități. Atât la

raport oficial în dosarul acuzelor de discriminare la adresa arbitrilor Sebastian Colțescu. Nici până astăzi, un for care ar trebui să ne apere limba, și nu prin exagerări exegetice, ci prin simpla traducere a formelor lingvistice, nu a vorbit despre absurditatea acuzelor. Nu a catadicsit nici măcar să trimită instituțiilor acuza-tore fotocopii din „DEX”. În schimb, Academia uruguayană de litere, scrisă ea „mărunt” la nivelul unui frontispiciu care bate, totuși, grandoarea academiei noastre, a reacționat într-un caz similar. Și nu s-a ascuns după narațiuni literar-colocviale expediate pe rețelele de socializare, nici nu a scuzat prin feluriți oficiali limbajul propriului jucător, acuzat la rândul-i de un „black” vocal, nu și vocativ!, ofensator prin faptul că nu a vorbit despre un „terți” ca fiind poate un alb, murdar!, de culoare închisă...

A c a d e m i a uruguayană a dat așadar un comunicat ferm. Or, aceasta este diferența între un for care își împlinește misiunea, cu adevărat academică, prin vocație, și o instituție, mult mai gumoasă, mult mai

atât comiterea unei „nedreptăți grave față de sportivul uruguayan”, dar și felul în care un for de fotbal si-a dovedit „ignoranta, pronunțându-se cu privire la folosirea limbii spaniole fără să țină cont de complexitate și de context”.

De aceea, nu o academie ca structură instituțională ne lipsește nouă, ci prezența acesteia printre și pentru noi ca expresie a demnității... Pentru că a te oferi să vii ca martor într-un eventual proces nu constituie dovada unei judecăți de valoare dată de demnitate ori măcar o minimă inteligență observațională... Cel puțin nu atâta vreme cât respingi ferm implicarea prin redactarea, traducerea și trimiterea către forurile fotbalistice, și, în curând, cele juridice, a unui explicații oficiale vizând tocmai normele lingvistice a limbii folosite de un cetățean român.

Valea Arieșului sau valea plângerii!

Ionuț
Țene

Zilele acestea de trecere, sper, spre un an mai bun le-am petrecut la munte pe Valea Arieșului. Frumusețea geografică și încărcătura istorică este inconfundabilă și totuși din punct de vedere al investițiilor, în arealul acesta al Țării de Piatră, cum îi plăcea lui Geo Bogza să-i spună Apusenilor, nu s-a făcut mai nimic. Drumul de la Turda la Câmpeni spre Scărișoara și Arieșeni a rămas același de pe vremea lui Ceaușescu, fără modernizări și reasfaltare. E aproape identic ca atunci când am fost pe Valea Arieșului prima dată în 1993, denivelat, plin de gropi, „amețit” de curbe și fără refugii sau parcuri.

Dacă ai ghinionul să prinzi pe traseu o mașină de lemne este aproape imposibil să depășești, drumul nu are porțiuni de două benzi pentru fluența traficului. Un drum de o sută de kilometri și ceva ajungi să-l faci în două ore jumătate. Nu înțeleg de ce consiliile județene Cluj, Alba, Bihor nu bat mâna să facă din acest drum care străbate Apusenii metalifer o via turistică. La intrarea în Câmpeni bătrâna mocăniță stă ruginită în fața porții de lemn a orașului, fapt ce-ți crează o stare de melancolie și jale. Încă în 1993, când am fost prima dată pe Valea Arieșului, această bijuterie feroviară funcționa ca pe vremea când coborau moșii cu banițe încărcate de produse, la Turda. S-ar putea repune în funcțiune pe un traseu turistic care ar revigora economia, la fel ca mocănița de pe Valea Vaserului din Maramureș. După Câmpeni, un oraș rămas în antica atmosferă post-industrială sau post-comunistă intri în magicul triunghi al Scărișoarei, Gârdei de sus și Arieșenilor, un areal al istoriei și frumuseții brute, mult laudate de Geo Bogza. Din păcate și aici s-a făcut puțină dezvoltare turistică. E adevărat că s-au ridicat pensiuni frumoase și moderne, dar prea puțin pentru a crește economic și turistic zona. Drumul spre peștera Scărișoara cu ghețarul său unic în Europa trebuia lărgit, părțile de schi de la Arieșeni sunt puține iar telescaunele și teleschiul nu prea funcționează. Încălzirea globală a cam scos iarna din

joc. Chiar și la cotele 1400 nu este zăpadă suficientă pe pârție. Ninge tot mai puțin.

Ca să nu ne plictisim cabanierul ne-a organizat o excursie la Roșia Montana să vedem mina romană de la Alburnus Maior. Am ajuns la un sat fantomă, în care nu se poate recupera prin turism economia locului. Mina romană, unică în Europa prin galeriile sale aurifere săpate de anticii mineri traco-romani cu dalta în formă trapezoidală fixă nu aduce destui turiști ca să revigoreze un sat care pare mort. Aurul de la Roșia Montana se găsește în toate muzeele lumii, la el ca și contractele de angajare sau credit a minerilor romani scrise pe tăblițe cerate. Din 1990 statul nu mai caută aur la Roșia Montana lăsând locul rechinilor economici sau paraginii. Te apucă plânsul să vezi vechile clădiri ale administrației aurului căzute într-o splendidă paragină și reîntoarcere în timp.

Să stai pe un munte de aur și să fi sărac lipit. E un paradox românesc. Nimeni nu mai vrea aurul de la Roșia Montana. Această localitate este o Românie în miniatură lăsată degradării și exploatării intereselor străine. Romanii au venit de la Roma în Dacia pentru aurul brut de la Roșia Montana, iar noi azi lăsam o mină cu bună știință să moară. De ce? Am văzut cum se măcina aurul brut, ce frumos și ce...duh al aurului se trăiește în zonă, fapt ce te duce la celebrul vers: munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă în poartă. Ultimul film de excepție „Nunta de piatră”, despre Roșia Montana, s-a făcut în 1973 de Mircea Veroiu și Dan Pița după „Fefelega” lui Ion Agârbiceanu. Da, în 1973. Asta spune multe de lipsa de interes a autorităților față de un perimetru care ar putea redeveni, prin turism și minerit... de aur. Dar pentru renaștere, România ar trebui condusă de oameni de stat și patrioți, nu de angajați la multinaționale sau bănci străine, pentru ca aurul României să fie valorificat de români.

Unde ne sunt speranțele de altădată...

Vasile
Lechințan

Trăim într-o Românie sărăcită, trăgând un pietroi uriaș după ea numit datoria externă, foarte mult au jefuit unii în cei 30 de ani de după Revoluția din 1989 felii uriașe din averea publică și ne-am trezit că nu se mai pot face investiții mari în domenii capitale pentru statul de țară prosperă, nici în sănătate (cu spitale moderne, utilate cu aparatură și tehnică medicală de ultimă generație), nici în cercetare științifică (de ce să nu fi contribuit și noi la cercetarea virusului SARS-COV 2), nici învățământ (studenții noștri nu pot face cercetări pe aparatură științifică de ultimă generație), nici în cultură, nici în turism, nici în economie pentru susținerea industriei și agriculturii românești, nici în cartografierea pământului pentru ca țaranii noștri să fie cu adevărat stăpâni pe terenul lor, nici în salvarea monumentelor istorice (picturile vechilor biserici de lemn românești din secolele XVII-XVIII și chiar bisericile însele se distrug complet), nici în introducerea apei și a canalizărilor în satele noastre, nici în rețeaua de drumuri naționale (de exemplu șoseaua Cluj-Napoca – Reghin, nici măcar nu sunt întreținute semnalele de circulație, sau șoseaua Turda-Câmpeni, sau rețeaua de autostrăzi), nici în întreținerea cu susținere publică masivă dacă nu gratuită a fațadelor clădirilor din orașe, care arată dezolant, nici în recuperarea unor case vechi din satele noastre, reprezentative pentru identitatea noastră națională.

Dar unde ne sunt speranțele de altădată? Speram în decembrie 1989 în primul rând la o echitate în ceea ce privește statutul de proprietar al fiecărui cetățean al averilor publice acumulate în cei peste 40 de ani de comunism. Ele s-au realizat prin munca noastră din acei ani și ne folosim și astăzi de ele.

Părinții noștri au dat ani în șir cote mari la stat pe prețuri derizorii, apoi, după ce li s-a luat pământul și atelajele, au lucrat ani în șir în CAP, roadele pământului sătenilor au ajuns masiv la stat, iar părinții noștri trăiau o viață la limita existenței. Așa au contribuit la adunarea proprietății comune, publice, a românilor și lumea urbană. După Revoluția din decembrie 1989, în loc ca statul să administreze corect, moral și legal și conform drepturilor constituționale, românii s-au văzut treptat deposedați și înlăturați de la proprietatea publică la care au contribuit ei și părinții lor, devenind proletari fără avere. Românii au fost înșelați să-și dea părțile sociale la unități economice care au dat treptat faliment – era de prevăzut -, și eliminarea noastră de la statutul de proprietar a fost perfectă. Așa ne-a prins invazia

multinaționalelor.

Toată acea cumplită austeritate suferită de români pentru a se ridica hidrocentrale, termocentrale, Transfăgărășanul, Casa Republicii, blocuri, fabrici, uzine, sedii administrative și politice, spitale etc. a rămas gratuită și pângărită cu cinism de lăcomia marilor jefuitori de după 1989. De Hidrocentrala de la Porțile de Fier ne folosim din plin, de Casa Republicii ne folosim din plin, de Transfăgărășanul ne folosim din plin, și lista continuă, numai noi, românii, care am suferit odinioară pentru a le ridica, am rămas proletari.

Odată ce aproape toți cetățenii României au fost transformați în proletari (inclusiv agricoli, pentru că fără mijloace de lucru, țăranul se află în bătaia vântului) și eliminați de la calitatea lor de proprietari ai averilor comune adunate în cei peste 40 de ani de comunism, startul era asigurat cu un blocaj uriaș al oamenilor la accesarea spre locuri de muncă stabile, spre adunarea de capital, spre demnitate socială. Eu, moral, încă mă mai consider acționar la Hidrocentrala de la Porțile de Fier, la Casa Republicii, la Canalul Dunăre - Marea Neagră, și tot așa la alte obiective construite atunci. Statul ne-a împins spre câte o societate economică falimentară, ca să ne elimine de la averea comună sus-pomenită. Mama mea și-a cedat părțile sociale la o fabrică de zahăr amărâtă din Lechința, județul Bistrița-Năsăud, acum pierită de mult timp, intrată în negura istoriei din varii motive, dar niciunul demn desigur, de unde nu a primit niciun venit vreodată. Degeaba am răbdat familia noastră în anii copilăriei mele, mâncând pâine de mălai, grâul nostru fiind dat pentru cote la stat, degeaba a lucrat ani în șir la CAP.

Privatizarea și distrugerea unor obiective economice merită o tratare separată. Cu un popor sărăcit nu poți desfășura o democrație și o libertate veritabile, țara va servi doar cu statutul de colonie pe marile firme internaționale. Sărac și cinstit e o formulă romantică frumoasă, dar realitatea trebuie să fie cu statutul bogat și cinstit. Așa au pornit unii spre formula bogat și necinstit și așa suntem astăzi ajunși la 30 de ani de la Revoluție. O societate construită pe astfel de stare socială, cu invazia multinaționalelor care să se folosească de această stare, nu a visat-o nimeni atunci. De vină e calitatea Justiției noastre și a politicienilor noștri din toți acești ani. Marea majoritate bună a României era cu mâinile legate. Degeaba se zice că votul contează. Nu contează deloc când sunt doi de ales și nu-i dorești pe niciunul. Nici pe ea, nici pe el, propuși de cine știe ce găști și de cine știe ce comuniști amărâți care se sperie să zică

nu unei analfabete veleitare sau unui analfabet veitar.

Democrația cred că trebuie să pornească de jos, astfel să nu ajungă o ea (de care rade tot satul) la vârful sistemului de opțiune, nici el (impus de forțe politice, dacă nu obscure, atunci foarte interesate, dar nu de binele național în primul rând, ci al partidei lor, n-am cum să zic partidului lor).

Tot astfel, o democrație puternică se bazează pe patriotismul cetățenilor. Noi, cei mulți, care am răzbit cinstit din comunism în democrație, am intrat cu drag în libertate, cu o forță a sentimentului patriotic clară, fără compromisuri. Din patriotism scriu și eu aici, nu ca să mă aflu în treabă. Cred că majoritatea bună a românilor este încă patrioată, chiar dacă a greșit, a gafat mult în cei 30 de ani votând pe vreunul sau pe altul veitar care au dus patriotismul de răpă cu acțiunile și vorbele lor total nesăbuite, spus elegant. Oare așa, ca ei, s-au comportat marii noștri patrioți Iuliu Maniu și Ion I.C. Brătianu?

Am fost nevoiți să îndurăm și această rușine națională a mascaradei patriotarde, și la urma urmei devastatoare pentru ideea națională, a unora. Speranțe cumplite de înșelate și la acest capitol, timp de 30 de ani. La aceasta s-au adăugat și curentele antinaționale concertate venite din diferite surse interesate: economice, politice, etnice, religioase chiar, interne și externe, fenomen care merită o tratare separată. Pentru Statele Unite, pentru Franța, pentru Anglia, patriotismul este funcția de bază a democrației, numai pentru România s-a ajuns să fie oaia neagră a democrației, Ceva de neînchipuit! Și lideri de opinie importanți din România, filozofi, scriitori, artiști s-au bazat pe cinismul cu care se raporta la patriotism, dând dovadă de o „libertate” absolută față de țară și de o privire de foarte de „sus” asupra acestui sentiment nobil cu care neamul nostru a răzbit prin secolele potrivnice, aici, la răscrucea năvălitorilor.

Dacă din punct de vedere al patriotismului cetățenilor de după 1989 al unei țări nobile ca a noastră am văzut cum stăm, să vedem, de această dată, cum stăm din punctul de vedere al unității noastre naționale. Ne-am bucurat în decembrie 1989 de o unitate aproape perfectă a cetățenilor români în a ne elibera definitiv de acea rușine națională a unei dictaturi care a luat forme aberante, practic nu mai puteai respira de osanalele extrem de false, extreme de omniprezente și de regizate de atunci, de lipsirea completă a elementelor de bază care definesc un om și îi creează accesul la dezvoltarea personalității lui: libertățile de exprimare, de asociere, de mișcare, de participare la viața politică (politică în sensul ei

real, nu de regii de “congrese” și “conferințe naționale”, de “adunări populare” total absurde, care nu aveau nicio infimă considerație în fața noastră, a poporului de atunci, erau făcute în mod artificial, niciun credit nu aveau în popor). Unitatea cetățenilor României s-a verificat atunci în faptul că absolut nimeni din societatea civilă nu a sărit să apere acea dictatură care a îndrăznit chiar să tragă în cetățenii ei, și atât i-a trebuit poporului ca să o măture definitiv de pe fața pământului, din păcate cu jertfe mari, și nu cu o revoluție de catifea, ca în Cehoslovacia. Totuși, imediat după Revoluția din decembrie 1989 a început să se vadă primele fisuri în unitatea națională, care s-au tot amplificat până astăzi, la 31 de ani de la acel eveniment important al națiunii române. A început separatismul și exclusivismul etnic maghiar în Transilvania, în școli, în presă (până în 1989 se mai publicau și literați români în presa de limbă maghiară și evenimente ale istoriei și culturii românești), în evenimente culturale, în administrația primăriilor etc. S-a înființat rapid Uniunea Democrată a Maghiarilor din România, care a dirijat acest separatism și exclusivism etnic timp de 31 de ani. Și ce speranțe aveam noi, românii, la eliberarea de dictatură în 1989? Speram la o colaborare perfectă cu maghiarii în viitor, pornind de la recunoașterea marilor tragedii ale trecutului, credeam într-o prietenie și lealitate perfecte în relațiile dintre noi. UDMR nu a ales această cale și ne-a jignit profund pe noi, românii transilvăneni mai ales, dar și pe orice român de oriunde, prin incitarea la acapararea cu documente false a unor clădiri istorice din centrele orașelor din Transilvania, care sunt moștenire istorică comună a tuturor etniilor, nu doar a etniei maghiare. S-a ajuns astfel ca elevii români să fie scoși din clădirile liceelor importante din centrele orașelor Cluj-Napoca, Târgu Mureș, Odorheiu Secuiesc, Miercurea Ciuc și din alte orașe, totul pe documente false, acceptate și utilizate ilegal de Justiția română, de Comisia guvernamentală de retrocedare a proprietăților confiscate în comunism. Personal am demonstrat cu documente clare acest fals de cerere de retrocedare, pe edificii importante sus-amintite, am demonstrat, din 1990 până astăzi că cei patronați de UDMR ca să scoată pe români din aceste edificii nu au nicio calitate de fost proprietar. Marele istoric al Transilvaniei David Prodan a spus în 1990 că naționalizarea acestor clădiri a fost un act de minimă reparație istorică față de românii transilvăneni, care le-au susținut secole la rând, pe când noi nu aveam nicio școală medie, nici superioară. Dar de data aceasta eu nu demonstrasem prin această

nobilă aserțiune morală a marelui istoric sus-amintit, eu demonstrasem juridic această problemă a edificiilor din care au fost alungați românii de către UDMR, în cârdășie cu unii maghiari ajunși la conducerea statului proaspăt democrat în 1990, cum a fost Pálfalvi Attila (1930-2010), ministru adjunct al Învățământului în 1990. Astăzi, este purificat etnic maghiar, de exemplu, fostul Liceu Piarist din Cluj unde au învățat marile personalități ale istoriei și culturii românești, precum Gheorghe Șincai, Petru Maior, Avram Iancu, Alexandru Papiu Ilarian și multe altele. Liceele “Unirea” din Târgu Mureș, liceul cel mare din Miercurea Ciuc, numit astăzi “Márton Aron”, liceul din Odorheiu Secuiesc, numit astăzi “Tamási Aron”, construite din bani publici, au fost “retrocedate”, de fapt date gratis și ilegal de către Justiția română și de către oficiul guvernamental pentru restituirea proprietăților, în anul 2004, Arhiepiscopiei Romano-Catolice de Alba Iulia și, de atunci încoace, statul român plătește chirie sume imense acestei instituții ecleziastice, deci timp de 16 ani consecutiv, și ne mirăm că unde s-au dus sumele uriașe ale datoriei noastre externe. Dar cel mai grav este faptul lezării sentimentelor noastre naționale de români, scoși din istoria acestor instituții de care suntem și noi profund legați prin marile personalități ale trecutului nostru, cel puțin tot atât de legați sufletește ca și maghiarii și sașii/germanii transilvăneni. Eu, ca istoric, mi-am făcut datoria ca să clarific problema proprietății reale a acestor edificii istorice cu valoare de simbol comun pentru toate etniile din Transilvania, depoziția mea fiind apreciată drept corectă de către Direcția Națională Anticorupție Târgu Mureș, dar care nu are rol de justiție, doar de cercetare. Am înaintat memoriile la Președinție (președintele Klaus Iohannis, în primul mandat), guvernele României, Înalta Curte de Casație și Justiție, episcopul romano-catolic de Alba Iulia (atunci Jakubinyi György Miklós) – scrisoare deschisă care se află pe internet, dar situația este aceeași de 31 de ani, statul român susținând cu bani grei și patronând exclusivismul etnic maghiar și purificarea etnică făcută de UDMR în toți acești ani. Și ce speranțe frumoase aveam de colaborare cu cetățenii români de etnie maghiară, odinioară, în 1989?

Anul tuturor pericolelor și al marilor speranțe...

Petru
Romoșab

Criza sanitară din 2020, fabricată (din ce în ce mai multe voci autorizate contestă gravitatea molimei și versiunea OMS) sau reală, a aruncat mari segmente ale omenirii în haos, mai ales Occidentul, partea considerată cea mai civilizată a lumii. Dar, dacă anul 2020 a fost un an foarte rău, anul 2021 promite să fie și mai rău. Dacă așa ceva e posibil...

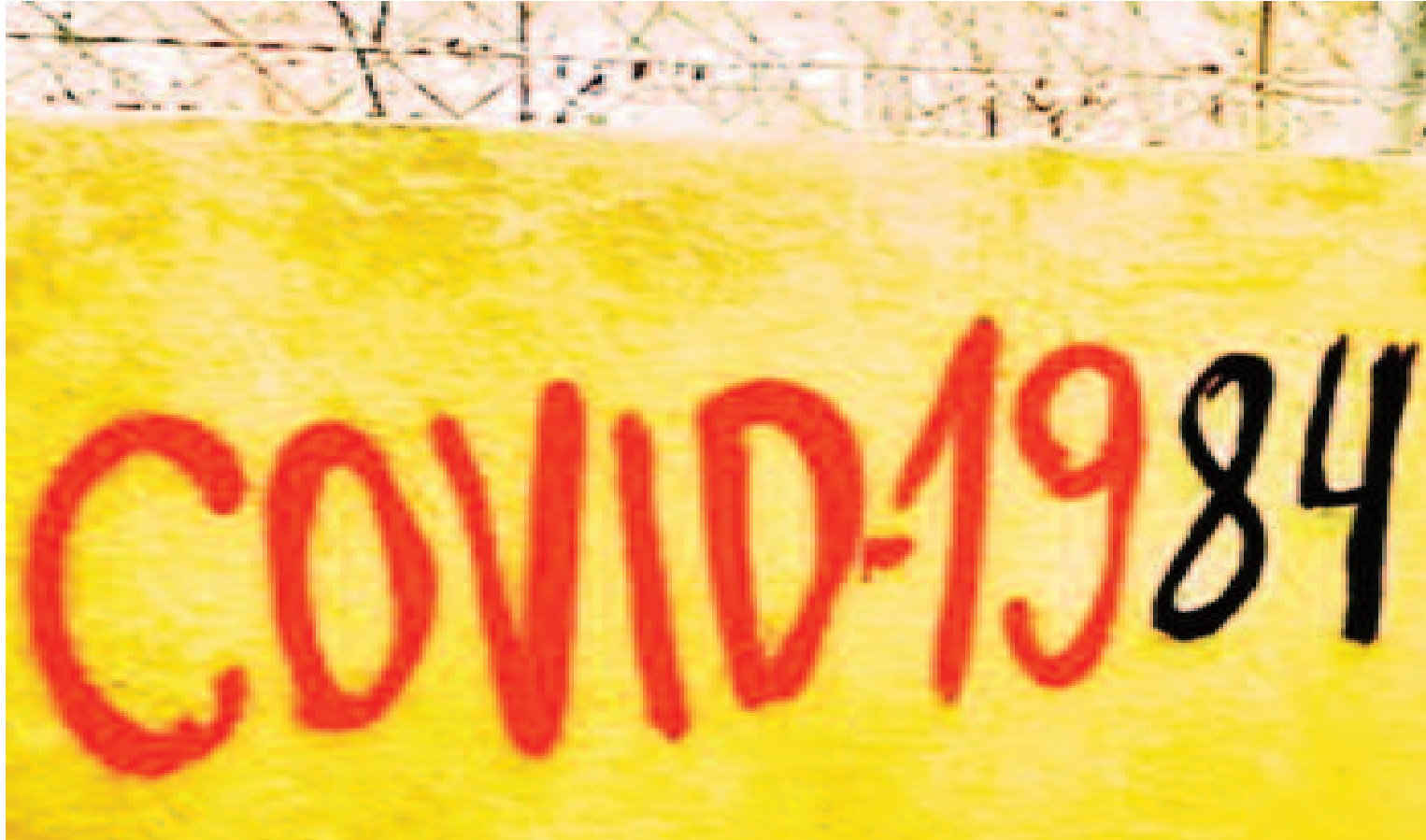
să știm cine va fi noul președinte. Va fi Joe Biden, un președinte rezultat dintr-o colosală fraudă electorală, ales cu forța de Big Money, Big Media, Big Tech, Big Pharma, sau va fi Donald Trump, care pare să fi câștigat în realitate votul americanilor, el fiind ales și Omul Anului 2020? Dar în sistemul electoral american, neunitar, vetust, „vernacular”, votul popular are o importanță relativă. Donald Trump, în 2016, a câștigat împotriva lui Hillary Clinton

reprezintă o soluție pentru toți americanii. Nici nu mai contează cine are dreptate sau nu în alegeri. Curtea Supremă a refuzat să evalueze până acum, într-un fel sau altul, fraudă electorală și astfel, practic, și-a făcut harakiri. O instituție fundamentală a democrației americane s-a autoanulat. Marii șefi ai Armatei au declarat limpede că nu se amestecă în alegeri și sunt împotriva unei legi marțiale eventual declanșată de fostul președinte Donald

mare caz în media de alegerile din 6 decembrie 2020 și de formarea unei noi majorități și a unui nou guvern. Adevărul brutal e că decizia politică pentru români nu mai e de ani buni în România. Integrarea în NATO și în UE ne-a copleșit, ne-a depășit puterile și ne-a lăsat fără suveranitate. Guvernele succesive de la București nu au fost decât curelele de transmisie ale unor decizii luate în câteva centre. Tot așa cum serviciile secrete

general știm unde ducă prea marea așteptare de la „oamenii providențiali”. Dar, foarte probabil, AUR nu e un partid neolegionar sau neoceaușist – lumea s-a schimbat! –, ci doar încă un partid populist european. Iar populiștii de azi din Europa – Matteo Salvini, Jarosław Kaczyński, Viktor Orbán, suveraniștii din Franța, naționaliștii din Olanda și Austria, și chiar președintele Rusiei, Vladimir Putin – nu par deloc interesați de extremism și de experiențele din interbelic ale unor lideri politici nefaști.

Cele mai mari pericole din 2021 și din anii următori vor veni din Occident, din SUA, din UE, de la dolar și moneda euro. Capacitatea noastră, a românilor, de a ne apăra de aceste primejdii e aproape de zero. Tratatelor și aranjamentele în care am intrat (am fost băgați) în ultimii 30 de ani ne leagă fedeleș de soarta Occidentului, pe care atâta l-am preamărit și admirat. Schimbarea în bine a lumii poate să vină doar din Asia, cu care n-am avut înțelepciunea și puterea de a ne menține toate legăturile. Am renunțat prea ușor la multe dintre avantajele pe care le aveam în relația cu China. Să ne amintim că relațiile SUA cu China au fost facilitate la început de România. Care sunt speranțele, așteptările populațiilor de pretutindeni, deci și din România? Cei mai mulți speră să se termine cât mai repede cu virusul, cu pandemia, cu vaccinurile, și viața să-și reia cursul abandonat la începutul lui 2020, în martie-aprilie. Patronii și angajații din firmele mici și mijlocii așteaptă încă sprijinul guvernului național dar și al UE pentru a-și putea continua activitatea. Cei bolnavi speră ca în 2021 medicii să se ocupe cu grijă de toate bolile, mari și mici, și nu numai de blestematul de covid. Toată lumea speră să scape de măștile umiltoare și despre care se spune că sunt și inutile. Iluzii sau nădejdi întemeiate?



În 2020 s-a încheiat, probabil, lunga perioadă (75 de ani) de după cel de-al doilea război mondial. Principalul câștigător al aceluia război a fost, indiscutabil, SUA. Și principalul beneficiar. Deci e natural ca SUA să fie principalul perdant al anului 2020, anul încheierii perioadei postbelice, al anului 2021 și al anilor ce vor urma, după ce s-a crezut o vreme că prăbușirea URSS (care a pierdut Europa de Est și o parte din Asia) va duce la o pax americana prin care o singură putere (unipolară), SUA, va conduce pentru încă 100 de ani întreaga lume (New American Century). Dar n-a fost să fie. La orizont s-a ridicat China (rise of China), cu viteza ei de dezvoltare fără egal în istorie și cu o populație de aproape un miliard și jumătate. Pe lângă civilizația și tradițiile ei de peste 5 000 de ani. Astăzi China depășește Occidentul în multe sectoare de vârf, în tehnologie, în sănătate, în educație și cercetare, și are o stabilitate politică de invidiat.

Anul 2021 începe foarte prost pentru SUA. Pe 6 ianuarie sau măcar pe 20 ianuarie ar trebui, în sfârșit,

cu mai puține voturi populare. Șansele cele mai mari sunt, evident, de partea lui Joe Biden și a Kamalei Harris, vicepreședinte, dar trebuie să așteptăm ziua de 20 ianuarie, ziua în care noul președinte va depune jurământul.

Merită să insistăm asupra situației politice, economice și constituționale din SUA pentru că evoluția acesteia influențează decisiv ce se întâmplă și în Europa, foarte dependentă de SUA din 1945 încoace, la fel ca Japonia sau Coreea de Sud (din 1953). După înțelegerile de la Bretton Woods din 1944, dolarul a devenit moneda de schimb mondială, înlocuind în această poziție lira sterlină. Dolarul și-a menținut acest statut și după decuplarea de aur din 1971, inițiată de Richard Nixon. Pentru 2021 se anunță prima monedă digitală majoră emisă de China și garantată de marea economie asiatică. Dolarul va mai încasa astfel o lovitură, care, probabil, nu va fi totuși cea mortală.

Politic, nici Joe Biden și Partidul Democrat, nici Donald Trump și, parțial, Partidul Republican nu mai

Trump. „Confederații”, cei din Sud (state conduse de Texas), dar și secesioniștii potențiali din centrul SUA și-au adus aminte de Războiul Civil și nu par dispuși să-l recunoască președinte pe Joe Biden. Joe Biden și Partidul Democrat au, în schimb, susținerea Coastei de Est (cu New York, Washington, Boston, Philadelphia) și a Coastei de Vest (cu San Francisco, Los Angeles, Portland, Seattle).

Țările mari din Europa – Germania, Franța, Marea Britanie, Italia –, aflate și ele sub controlul, prin OMS, al oligarhiei mondiale, traversează cea mai sumbră perioadă din 1945 încoace. Iar dezastrul economic, dezordinea, haosul sunt abia la început. Se prefigurează ample mișcări sociale, violență, instabilitate politică. Și o cădere economică nemaivăzută de la criza din 1929-1933. Legăturile economice și militare ale Europei cu SUA sunt dintre cele mai fragile. UE (Germania, de fapt) negociază tratate de investiții cu China sub nasul SUA.

Dar România, unde este România? S-a făcut

românești au devenit o „miliție” care se ocupă de controlul populației băștinașe. Ca și Justiția „independentă”. De ce să-i mai urmărești atât de insistent pe niște politicieni care nu mai pot decide aproape nimic din capul lor? De multă vreme, viața politică de la București e o pantomimă tristă și ridicolă. Poate doar guvernatorul Mugur Isărescu, devenit de mult guvernator de țară, să mai conteze cât de cât. Pentru că are „fir direct” cu Marele Centru. Multe țări sunt conduse, de fapt, prin Băncile lor Centrale. Se pare că Florin Cîțu, prim-ministru, a fost, de fapt, alegerea lui Mugur Isărescu.

În 2021 și în România e probabil să asistăm la o gravă instabilitate politică. Nu e deloc exclus ca partidul recent apărut, AUR, să crească și să devină marele partid populist de mâine. Asta dacă pe lângă Călin Georgescu și proiectul său de țară („Hrană, apă, energie”), Florian Colceag, Sorin Lavric, Diana Șoșoacă vor veni și alte personalități publice estimate „providențiale”. Deși în

Vacanța mare (a trezirii) din nevisul unei nopții de priveghi dintre ani...

Cezar Adonis
Mihalache

Până la urmă, protagoniști programului de revelion de la TVR și-au meritat banii... Cu prisosință, chiar! Dar nu pentru calitatea divertismentului oferit, ci pentru stărnirea și scoaterea la suprafață, încă democratică, a hazului, mai mult sau mai puțin inspirat, a feluțiilor corifei cu intenții, nu de corectare, ci de cenzură. Sigur, programul a fost trist... Dar, față de un alt „revelion”, aproape similar, al unei altfel de petreceri de „tavarnă”, având atunci pe post de amfitrion un dramaturg director de petrecere, măcar nu a fost atât de lamentabil... În fapt, divertismentul oferit de Garcea și ai lui ar fi putut fi catalogat morbid de sinistru prin mesajele transmise dacă ar fi fost difuzat în orice altă zi... Dar într-o noapte, pe un interval orar pe care nimeni nu avea pretenția să primească sfaturi medicale despre cum se înnoadă masca după urechi, ori alte sugestii informative-(de)formative, sanitar-dezinfectante, repli-

cile au rămas la limita pesudohazului. Ca într-o satiră de priveghi al umorului... Dar măcar a fost o intenție de diatribă. Și chiar dacă nu a avut noblețea ironiilor „á la Tănase”, măcar s-a înțeles intenția. Ba, dacă protagoniștii programului-măscărici și-ar fi intitulat „creația” chiar așa, „Haz de necaz”, ar fi înțeles și



„revoltații” deontologi despre era vorba.

De aceea, oricât de nereușite, oribile, scabroase, ori de-a dreptul scârbavnice în tușe de mădularie și mesaje pițigăiate, au fost „dialogurile” artiștilor-realizatori, petrecăreții ai TVR, nu ei trebuie înfierăți. Nu ei, comedianții. Și nici măcar

editorii de program care au considerat potrivit, pentru divertismentul din noaptea dintre ani, un „manifest”, nu deșantat, ci doar nereușit. Nereușit însă doar ca nivel artistic. Pentru că, deși nu a avut nici măcar picătura de acid dintr-o linguriță de împărtașanie a satirei, basca pe cea a unui pamflet genial, totuși și-a atins

scopul. Nu a distrat, dar a pârlit pielea unor cameleoni politici aflați la pândă întru făptuirea rocadelor politicianiste de management dar și de personal beneficiar al sinecurilor unor instituții publice. Iar din acest punct de vedere, bășcălia de (la) TVR chiar a fost o linguriță cu acid.

De înfierat sunt dară

politrucii și camarilele de partid care au ieșit la atac înainte să se usuce stropii de șampanie de pe pereții distracției ipocrite. În primul rând, nefericita de la CNA care și-a permis să facă analiza „de conținut” al materialului difuzat la Televiziunea Publică, pentru că, ne place ori nu, bășcălia, satira nereușită, hazul de Păcală rătăcit au fost parte a conținutului editorial, și nimeni nu poate ataca miezul editorial al unui program TV, de radio ori conținutul publicistic al formelor de presă scrisă. Membra CNA putea cel mult să constate eventualele încălcări ale legislației CNA, din perspectiva nerespectării intervalului de difuzare raportat la conținutul emisiunii. Evident, fiind noaptea dintre ani, cu ore întârziate de difuzare, nu aveau cum să existe însă asemenea încălcări. Și nici derapajele de limbaj nu puteau fi reclamate. Nici măcar cele vizate de legislația sanitară a covidului, care a transformat deja alunecările satirice în delicturi a priori de gândire și exprimare. „Norme” ce au rang de recomandare și nu pot trunchia liberul arbitru al creatorului de conținut. Iar

Garcea și ai lui ar fi putut merge mult mai departe cu apropourile, analogiile și at-acurile fără perdea, livrând, îmbrăcând chiar emisiunea în antetul uneia „cu mască și fără mască” (sic!).

Și totuși, cea mai gravă intervenție, nu a venit dinspre „corifeul” audiovizualului, ci din partea unui parlamentar care, abuzând de sefia comisiei de cultură, și-a permis azvârlirea în spațiul public a unui adevărat rechizitoriu vizând conținutul editorial al unei emisiuni, și chemarea la un interogatoriu politic a directorimii unei instituții de presă. O violentă imixtiune a politicului asupra mass-media. Și care, dacă s-a manifestat atât de fățiș pentru o emisiune, în cele din urmă, de divertisment, cum vor arăta oare lucrurile când masca-botniță va fi înlăturată, în mod real de data aceasta, de pe alte emisiuni cu structuri și secțiuni total diferite de cele ale umorului?...

SCRISOARE către președintele Republicii Moldova

Andrei
Strâmbeanu

Am scăpat de Dodon! (Dodonismul însă a rămas, trebuie să scăpăm și de el.) În sfârșit, a apărut mult așteptata lumina de la capătul tunelului, spre care, generația mea de până la 40, a mers ca prin iad timp de 80 de ani. Am plâns de bucurie... Orice părinte s-ar mândri cu o asemenea fiică. În fața televizorului, v-am sorbit fiece cuvânt. Tânără, frumoasă, elegantă ca o balerină, într-o impecabilă limbă română, ați rostit un discurs 100% al Maei Sandu. Reascultându-vă discursul la televizor, însă, entuziasmul meu, despre politicianul Maia Sandu, a început să scadă. „Sunt fiica acestui popor... Dragi moldoveni, vă iubesc pe toți... Voi fi un președinte cinstit, sincer, transparent... Porțile de la președinție vor fi mereu deschise etc...” „Păi asta-i: „Doină, doină, cântec dulce/ Când te-aud nu m-aș mai duce...” Moldova trăiește din pomana României, a UE și SUA. Oare nu era mai potrivit, nu un „cântec dulce”, ci unul amar, un țipăt de durere, cum au procedat țările baltice, în 1990. „Da, au zis ele, fără grăul rusesc vom muri de foame! Fără electricitate rusească vom trăi în întuneric! Fără gazele rusești v-om îngheța de frig, dar rușii trebuie să plece acasă! Imediat după

depunerea jurământului, ca președinte legitim, responsabil de politica externă a statului, de la aceeași tribună, era cazul să ordonați reținerea avionului, care, la miez de noapte, urma să zboare la Moscova, cu președintele Parlamentului, Zinaida Greceanăi, cu alți deputați socialiști, cu bașcanul Găgăuziei, Irina Vlah. „Excursionistii” să fie întrebați: cine și în ce scop i-a delegat la discuții cu Duma de Stat a Rusiei. Igor Dodon, ca particular, dar care, ca ex-președinte, învinuit de trădare, de luare de mită, de spălare de bani, etc., trebuia să aibă permis de ieșire din țară, de la Procuratura Generală. Dacă dizerta ca Plahotniuc sau Șor? Totodată, în discursul de investire, ca o adevărată „fiică a poporului”, trebuia să cereți: 1. respectarea de către Rusia a hotărârii Summitului de la Istanbul, din 1992, pe care l-a semnat și unde e prevăzută retragerea Armatei a 14, în timp de doi ani de pe teritoriul Moldovei; 2. retragerea depozitului militar de la Cobasna; 3. renunțarea la pacificatorii ruși de pe Nistru; 4. respectarea de către Rusia a integrității teritoriale a Republicii Moldova; 5. să condamnați încercările lui Putin de a justifica Pactul Ribbentrop-Molotov, declarat de întreaga lume (inclusiv, Duma Rusiei și Parlamentul Moldovei) ca nul și neavenit, din 1939; 6. Am fi vrut să vă auzim opinia despre anomalia

Ilan Șor: nicăieri în lume partidul unui condamnat la șapte ani și jumătate de închisoare pentru corupție și fraudă bancară, nu poate participa la conducerea țării. Un asemenea partid, care-i poartă numele condamnatului, e scos în afara legii. Ați ratat șansa de-a spune cu ce probleme se confruntă Moldova, și asta tocmai când mass-media europeană era cu ochii pe noi? Prietenul meu, poetul – disident rus, Iosif Brodski, Laureat al Premiului Nobel, îmi punea: „Dacă lupti pentru o cauză și vrei să birui, trebuie, repetat, să faci scandal în fața lumii întregi, nu sub pat.” Da, ați vorbit admirabil, dar cu atenție, pentru a nu-i supăra pe ruși. Chiar credeți că prin „diplomație” o să-i convingeți pe roboții Lavrov și Kozak să ne retrocedeze Transnistria? Nicogda! zice țarul Putin. Încă în 1812, când, ca robi, am trecut de la turci la ruși, Mihail Cutuzov, comandantul armatelor țariste în Moldova, declara: „Le voi lăsa moldovenilor doar ochii, ca să aibă cu ce plânge.” Cu ce greșisem atunci față de Rusia? De ce ne prădau sălbatic și ne violau femeile?? De ce această atitudine colonialistă continuă până astăzi? Cele expuse mai sus ar trebui să vă fie adevăratul TATĂL NOSTRU, repetat mereu și oriunde. Dreptatea e unica noastră armă. Trebuie să urmăm exemplul lui Mahatma Gandhi. Se pare că aveți prob-

leme cu cultura și știința. Niciodată, inclusiv la investire, n-ați pomenit nimic despre aceste domenii esențiale. Dovadă, lista invitațiilor la ceremonie. Mai exact, lista NEINVITAȚILOR. Iată-o: Academia de Științe a Moldovei (președinte acad. Ion Tighineanu), Uniunea Scriitorilor (președinte de onoare acad. Mihai Cimpoi, președinte administrativ Arcadie Suceveanu), toate uniunile de creație care au semnat o declarație de susținere a dumneavoastră în timpul campaniei electorale, Baletul Național JOC (director general Aliona Strâmbeanu), Orchestra Națională „Lăutarii” (director și conducător artistic Nicolae Botgros), Teatrul de Operă și Balet „Maria Bieșu” (director Ion Grosu), Teatrul Național „Mihai Eminescu” (director Petru Hadârcă). marelui compozitor Eugeniu Doga. Adică, i-ați neglijat pe adevărații noștri ambasadori ai culturii și științei, cu care, într-o proximă vizită în străinătate, o să vă mândriți. Cum să înțelegem asta? O comparație între noi și turci. Cu ocazia vizitei președintelui Demirel în Moldova, cei de la protocolul turcesc, studiind lista invitațiilor la recepția oficială, au observat că lipsește acad. Mihai Cimpoi, care, aflându-se într-o vizită la Istanbul, l-a impresionat cu cunoștințele sale pe Demirel. Acesta, om de cultură, sosind în Moldova, a cerut ca Cimpoi,

împreună cu nevastă-sa, să fie prezenți la recepție. Ministerul nostru de Externe au găsit-o pe doamna Cimpoi, a gătit-o la frizeria Guvernului și, seara, cei doi soți au fost invitați să facă parte – atenție! — din delegația Turciei. Astăzi, Mihai Cimpoi, membru a patru academiilor din lume, autor a circa a 100 de cărți, a sute de articole, publicate în Anglia, Italia, Australia, Rusia, India, China, Coreea de Sud, Japonia, cunoscut eminescolog român, președinte de onoare al US, fost deputat în trei rânduri, plin de distincții și decorații, nu a fost invitat la investire. Demirel n-ar fi adus-o pe primadona Operei din Viena, Valentina Nafoință, pentru a o așeza la o masă cu niște cârcotași de la TV. În plin comunism, scriitorii, intelectualii, au dat vot de blam Guvernului RSS Moldovenești, gest eroic, sinucigaș. N-am făcut-o pentru bani, posturi, ci pentru alfabetul latin, pentru limba română, pentru a aduce unul de-ai noștri la conducere. Acela, astăzi, s-a dovedit a fi Maia Sandu, dar care, după investire, a făcut prima baie de public cu proprietarii de pământuri. Ei cer despăgubiri de 3000 lei hectarul, din cauza secetei. Poate că au dreptate, știu însă că moș Ion și mătușa Dochita nu cer nimic. Ei sunt asigurați: au dreptul să cerșească la poarta noilor moșieri, care le-au luat pământul pe nimic.